

A herpeszfertőzés ajkakon megjelenő formája rendkívül gyakori kórkép. Az égő, viszkető, apró fájdalmas hólyagocskákkal időről időre sokan küzdenek. Másik formája a nemi szerveken megjelenő herpesz, várandós nőknél

az újszülöttre jelent életveszélyt. Dr. Tisza Tímea bőrnemigyógyász szakorvost, a Magyar STI Társaság alelnökét kérdeztük a témáról.

Röviden a fertőzésről

A köznyelvben herpesznek nevezett hólyagos bőrgyulladást, a herpeszvírusok családjába tartozó, ajakherpeszt okozó herpes simplex 1 és a nemi szerveket okozó herpes simplex 2 vírusfertőzések okozzák. Az elsődleges fertőzés bőrkontaktussal vagy testnedvekkel való érintkezés során következik be. A fertőzés legtöbbször bőr- és ideggyulladás formájában jelenik meg. Amikor valaki elkapja a herpeszvírust, tünetekkel vagy anélkül lezajlik a folyamat, de a vírusok nem tűnnek el a szervezetből, hanem visszahúzódnak a gerincvelői érzőidegdúcokba, és ott várakoznak, amíg valami olyan behatás éri a szervezetet, ami átmenetileg meggyengíti az immunrendszert. Ekkor a bőridegek mentén a vírus arra a bőrterületre kúszik, ahol majd a kiütések meg fognak jelenni, elszaporodik, és az ott lévő sejteket tönkreteszi.

Könnyen terjed a herpeszvírus

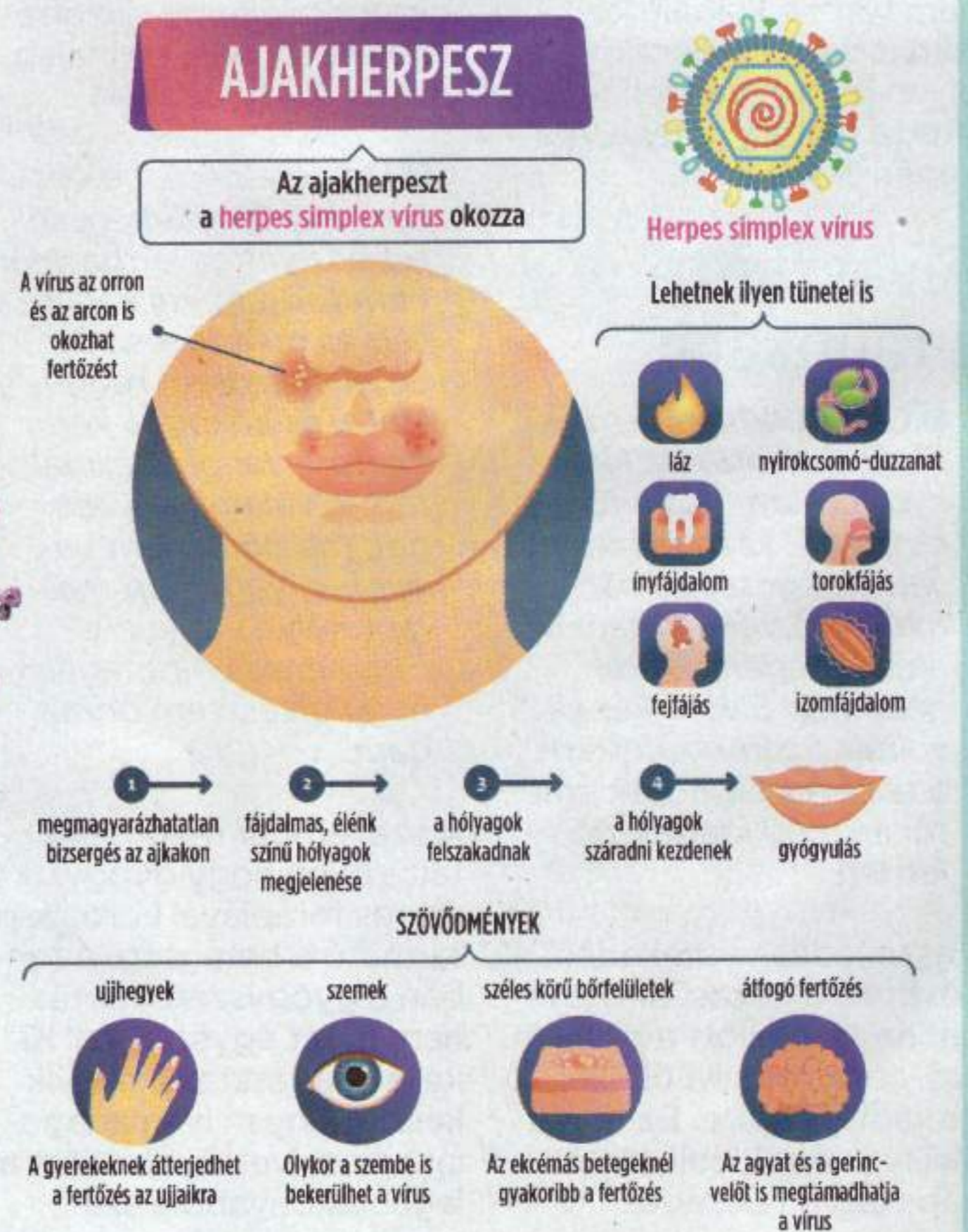
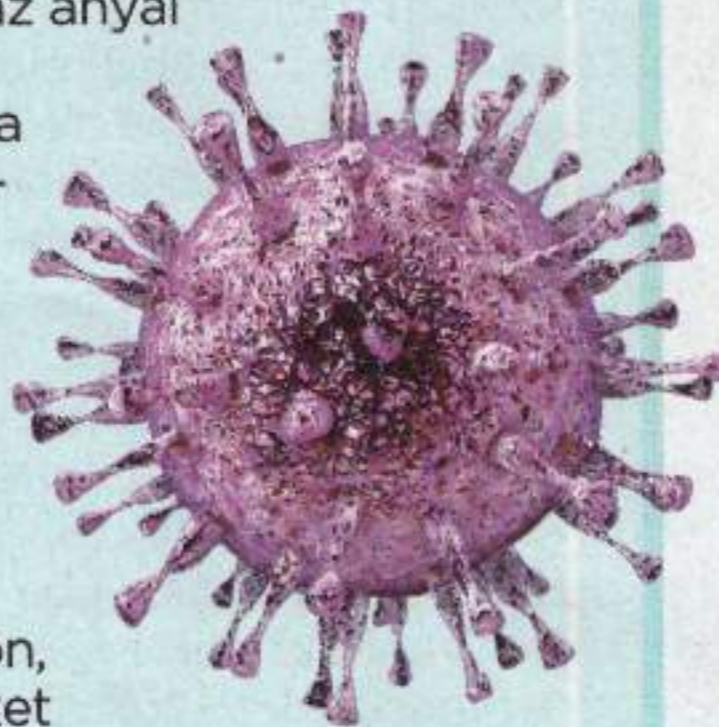
Ajakherpesz és nemi szervi herpesz

A primer fertőzés (az első találkozás herpeszvírussal, jellemzően az 1-es típusal) többnyire tünetmentes formában már gyermekkorban lezajlik, a csecsemők pusztogatása, közös evőeszköz-használat során. A csecsemőn azért nem jelennek meg az ajakherpesz tipikus tünetei, mert kilenc hónapig az anyai ellenanyagok védelme alatt áll.

● Az 1-es típusú herpesz gyakori a lakosság körében. Manapság a higiénés és szociális szokások megváltozása miatt, egyre többen nem gyermekkorukban, hanem fiatal felnőttkorukban találkoznak életükben először az 1-es típusú, ajakherpeszt okozó vírussal, de nem az arcukon, vagy a szájukon, hanem a nemi szervükön, amikor orális szexben részesíti őket partnerük.

● Ha valaki elkap egy herpeszfertőzést, előfordul, hogy észre sem veszi, mert sohasem jelennek meg rajta herpeszes kiütések, tehát úgy éli le az életét, hogy hordozza a herpeszvírust, de nem tud róla, és akaratán kívül közben másokat is megfertőz.

● A valódi, 2-es típusú herpeszvírus okozta nemi szervi herpesz ritkábban fordul elő, mert némi keresztvédelem is kialakul. A vírus apró nyálkahártya-sérüléseken keresztül képes fertőzni.

Kiváltó tényezők

Egyénileg változó oka lehet. Sokszor az UV-sugárzás, a szolárium, a gyomormorrotás, a menstruáció, az immunrendszer általános gyengülése, betegségek, egy utazás, szokatlan ételek vagy gyógyszerek hatására következnek be. Szoros kapcsolatot mutatnak ki a stressz és a herpeszvírus reaktiválódása között. Vizsga, szorongás, alváshiány, kimerültség, de a pozitív stressz is előhozhatja a herpeszvírust (például egy esküvő).

Diagnosztika és kezelés

Ha valaki meg akarja tudni, hogy herpeszvírushordozó vagy sem, ezt kizárólag vérvételből, típusspecifikus ellenanyag-vizsgálattal lehet megállapítani, ahol precízen kiderül, hogy 1-es vagy 2-es herpeszvírussal fertőzött-e az illető. Ennek a gyermekvállalásnál vagy egy új párkapcsolatnál van jelentősége.

- A tudomány mai állása szerint nem létezik olyan gyógyszer, ami a herpeszfertőzést egyszer és mindenkorra meggyógyítja, de nagyon sok olyan gyógyszer érhető el hazánkban is, ami a herpeszvírus szaporodását képes meggátolni.

- Ha a bőrtünetek megjelenése előtt elkezd szedni az érintett aciclovir hatóanyagú készítményt – ami számos név alatt, tableta, krém és gél formájában van forgalomban –, akkor ki sem jön a herpesz, vagy sokkal enyhébb formában jelentkeznek.

- Nemi szervi herpesz esetén mindig tablettás formát alkalmaznak. Akinek egy évben több mint hat alkalommal van herpeszes epizódja, folyamatos szuppresszív terápiát kaphat, ami azt jelenti, hogy az aciclovirt alacsony dózisban kapja hónapokig/évekig.

Garai Anna

Amíg a hólyagok jelen vannak az érintett területen, könnyen átadható a vírusfertőzés

Az újszülötteket életveszélybe sodorhatja a vírusfertőzés

vagy ha a gyermek túl is éli, akkor súlyos mozgásérült lesz. Ha a szülés körül derül ki, hogy fennáll a neonatális herpesz esélye, kötelező a császármetszés, vagy ha már megindult a szülés, akkor az újszülöttnél infúzióval előzik meg a betegséget.

Fájdalmas tünetek

A bőrtünetek megjelenése előtt a bőr elkezd bizseregni, égni, viszketni, fájni, majd pirossá válik, duzzanat jelentkezik, és apró hólyagok jelennek meg, genyressé válnak, melyek később kifakadnak, helyükön pörkők maradnak. A tünetek az ajakherpesz és nemi szervi herpesz esetén is ugyanúgy zajlanak. A folyamat körülbelül 7-10 nap alatt magától lezajlik, és heg nélkül gyógyul.

Megelőzés, hasznos tanácsok

– A nemi szervi herpesz ellen általában az óvszer jó megoldás, de nem tökéletes, mert sokszor a herpesz nem ott jön ki, ahol az óvszer lefed. Óvszeres védelem javasolható orális szexnél is. Az érintettek figyeljék meg, hogy náluk mi váltja ki a tüneteket, és lehetőleg kerüljék el a provokáló tényezőket. Kiújulásnál kezdjék el szedni az orvos utasításai szerint az aciclovir hatóanyagú készítményt. Ha már megje-

lentek az apró hólyagok, a herpesz elleni krémek, gélek felgyorsítják a sebgyógyulást.

– A nemi szervi herpesszel fertőzött várandósoknak, a 36. terhességi héttől kezdve el kell kezdeni az aciclovirtartalmú gyógyszer szedését annak érdekében, hogy ha normál hüvelyi szülés történik, a gyermek ne fertőződjön meg, mert az úgynevezett neonatális herpeszbe az újszülöttek fele belehal,